

PRZEBIEG PODZIEMNEJ TRASY TURYSTYCZNEJ

W „Grotach Nagórzyckich” trasa podziemna została wykonana w tradycyjnej górniczej drewnianej obudowie podporowej rozmieszczonej co 1 metr. Długość trasy zwiedzania to około 160 m.

Trasa przebiega w centralnej części wyrobisk dwoma równoległymi oświetlonymi chodnikami, zawiera ekspozycje historycznie i tematycznie związane z grotami, których celem jest zaprezentowanie przestrzeni i dziejów wyrobiska oraz procesu wykorzystania unikalnego piasku do produkcji szkła, jak również zapoznanie zwiedzających z lokalnymi legendami dotyczącymi tego miejsca.

Ze względu na ażurowy charakter obudowy, jest widoczna cała przestrzeń podziemna. Podświetlenie trasy, wybranych elementów wyrobisk oraz aranżacji stwarza niezwykle ciekawą przestrzeń wizualną.

W północno-zachodniej części „Grot Nagórzyckich”, w miejscu zawału wykonano szybik ewakuacyjny o głębokości około 17 m.

DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTU DLA TURYSTÓW

Długość trasy - ok. 160 m.

Zwiedzanie z przewodnikiem w grupach od 5 do 25 osób.

Czas zwiedzania ok. 40 minut

Temperatura wewnątrz ok. 9°C

Wilgotność ok. 65-85 %.

Trasa jest oświetlona elektrycznie.

Obiekt jest dostępny dla osób niepełnosprawnych.

POŁOŻENIE, DOJAZD

Tomaszów Mazowiecki ul. Pod Grotami 2/6, gm. Tomaszów Mazowiecki, powiat tomaszowski, województwo łódzkie. Dojazd do wyrobiska z drogi ekspresowej nr 8 (droga międzynarodowa E67) w kierunku Centrum Miasta. Od strony centrum ulicą Jana Pawła II (droga powiatowa nr 4327 E) w kierunku na Zalew Sulejowski oraz miejscowość Borki - zgodnie z aktualnym oznakowaniem i systemem informacji miejskiej. Do wyrobiska można także dostać się autobusami komunikacji miejskiej - linia nr 2 z Placu Kościuszki oraz asfaltową ścieżką rowerową, łączącą Tomaszów Mazowiecki z Zalewem Sulejowskim.

Fot. Michał Szelest

Serdecznie zapraszamy w okresie 1 kwietnia - 31 października od wtorku do niedzieli w godz. 10.00 - 18.00, w okresie 1 listopada - 31 marca od wtorku do piątku w godz. 8.00 - 16.00 oraz w soboty i niedziele w godz. 10.00 - 16.00. W poniedziałki groty nieczynne.

KONTAKT:

Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim
Wydział Strategii i Zarządzania Projektami

ul. P.O.W. 10/16
97-200 Tomaszów Mazowiecki
tel. +48 44 724 23 11 w. 274, 275
www.tomaszow-maz.eu
www.okraglica.pl

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013

„Tomaszowska Okrąglica”
- wsparcie promocji
i działań marketingowych
tomaszowskiego
produktu turystycznego

Najciekawszym produktem, stanowiącym markę promocyjną nawiązującą do historycznego i kulturowego dziedzictwa Miasta jest tzw. „Tomaszowska Okrąglica”. W jej skład wchodzi: Niebieskie Źródła, Grotty Nagórzyckie, Skansen Rzeki Pilicy.

GROTY NAGÓRZYCKIE

jako element zintegrowanego produktu turystycznego
Miasta Tomaszowa Mazowieckiego

„TOMASZOWSKA OKRĄGLICA”

Fundusze Europejskie dla rozwoju regionu łódzkiego

CHARAKTERYSTYKA, POCHODZENIE, WALORY, OCHRONA PRAWNA

Sztuczne wyrobiska znajdujące się w południowej części Tomaszowa Mazowieckiego są pozostałością po podziemnej kopalni piasku, wydobywanego najpierw na potrzeby gospodarskie, a następnie dla hut szkła od końca XVIII do początku XX wieku.

Grotę składają się z licznych korytarzy, wnęk i sal powstałych w trakcie procesu wydobywania piasku. Największe wyrobisko zwane "Salą Królewską" ma 30 m długości, 25 m szerokości, 3 m wysokości. Każda komora nosiła inną nazwę, np. Boczna, Borsucza, Ciemna, Jeziorna, Niedźwiedzia, Taneczna, Złodziejska. Rabunkowa, chaotyczna eksploatacja wyrobisk spowodowała zawał jednej z komór. W katastrofie tej zginął mieszkaniec Nagórzyc. Spowodowało to wydanie przez władze carskie zakazu eksploatacji piasku. Od tego czasu Grotę Nagórzyc stały się lokalną atrakcją turystyczną. Przez wiele lat zapomniane i zaniedbane, a w końcu zamknięte dla turystów ze względów bezpieczeństwa.

Zainteresowanie gospodarzy Miasta spowodowało uruchomienie, przy wsparciu funduszy Unii Europejskiej, procesu inwestycyjnego, który pozwolił udostępnić ten ciekawy obiekt szerokim rzeszom turystów. Dzięki projektowi zrealizowanemu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 pt. „Zabezpieczenie i adaptacja wyrobisk Grot Nagórzyc w Tomaszowie Mazowieckim na podziemną trasę turystyczną”, powstał produkt turystyczny unikalny w skali światowej jest pierwszym tego typu obiektem w rejonie centralnej Polski.

ZARYS UWARUNKOWAŃ GEOLOGICZNO – GÓRNICZYCH

Warunki geologiczne rejonu „Grot Nagórzyc” są stosunkowo dobrze rozpoznane. Piaski z okolic Tomaszowa są od wielu lat przedmiotem eksploatacji w pobliskiej odkrywkowej kopalni „Biała Góra”.

Obszar na którym leżą „Grotę Nagórzyc” należy do północno-wschodniego skrzydła synkliny tomaszowskiej, które wypełniają osady górnej i dolnej kredy. W kredzie niecki tomaszowskiej zostały wydzielone dwie formacje: formacja mułowców z Wąwału, leżąca na wytworach górnej jury i młodsza – formacja piasków z Białej Góry, którą pokrywają transgresyjne osady albu środkowego. „Grotę Nagórzyc” według lokalnych przekazów historycznych mogą liczyć około 200 lat. Wieloletnia działalność górniczo-wydobywcza naszych przodków doprowadziła do powstania zespołu komór i korytarzy, które w dzisiejszym kształcie tworzą swoistego rodzaju unikalny zabytek. Wyrobisko zlokalizowane jest na głębokości pod nadległym terenem leśnym. Zdaniem specjalistów, wydobywanie prowadzone było ręcznie przy użyciu prostych narzędzi, na co pozwalała słaba zwięzłość skały. Nie stosowano obudowy zabezpieczającej wyrobiska przed ciśnieniem górotworu, jednak wydobywanie prowadzone było zgodnie z dziewiętnastowiecznymi zasadami sztuki górniczej i zapewniało ochronę stropu przed zawałem. Dlatego też „Grotę Nagórzyc” należy uznać za zabytek kultury materialnej – świadectwo dziewiętnastowiecznej techniki górniczej, unikatowe w skali europejskiej ze względu na kopalnię oraz górotwór, w którym zostały wykonane.

Obecnie wykonane zabezpieczenia pozwalają na bezpieczne zwiedzanie tych wyrobisk.

LEGENDA O DIABLE NAGÓRZYCKIM

O grotach Nagórzyc krąży różne opowieści.:

Raz w nocy poszedł tam kopać piasek jeden chłop. Gdy zapalił latarnię i zaczął kopać, zobaczył, że zbliża się do niego jakiś pan, który miał surdut w kratkę, czerwone pończochy, a na głowie czarny kapelusz, wokół którego krążyły nietoperze.

Był to diabeł. – Co robisz? – zapytał. – A kopię. Po co? Żeby zarobić, bo nie mam pieniędzy. To ja ci dam, ale przyrzeknij mi, że od dzisiaj będziesz spał w dzień powszedni, a w niedzielę pracował. – Po tych słowach poznał chłop z kim ma do czynienia.

Rzucił łopatę, uciekł z grotę i odtąd nigdy już nie chodził do Nagórzyc po piach.

